

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет соціології і права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології і права

(назва інституту/факультету)

 А.А.Мельниченко

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« » 2016 р.

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ
ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
підготовки аспірантів за спеціальністю 053 Психологія

Ухвалено методичною комісією

Факультету соціології і права

Протокол від «23» червня 2016 р. № 2

Голова методичної комісії

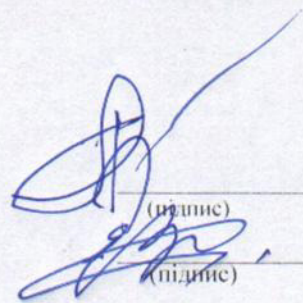
 К.Л. Попов

«23» червня 2016 р.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Професор Ложкін Георгій Володимирович

Професор Винославська Олена Василівна

(підпис)
(підпис)

Програму затверджено на засіданні кафедри психології та педагогіки
Протокол від «22» червня 2016 року № 14

Завідувач кафедри

Волянчук
(підпис) Волянчук Н.Ю.

«22» червня 2016 р.

Вступ

Програму навчальної дисципліни «Психологія управлінської взаємодії» складено відповідно до освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія.

«Психологія управлінської взаємодії» належить до дисциплін загальної підготовки аспірантів.

Предметом навчальної дисципліни є психологічні закономірності та механізми, які регулюють взаємодію людей в організованих системах під впливом лідерів.

Навчальну базу дисципліни «Психологія управлінської взаємодії» становлять знання отримані при вивченні різноманітних курсів, що спрямовані на розкриття загальних закономірностей і механізмів професійної діяльності, а також формування вмінь та навичок науково-обґрунтовано пояснювати психологічні факти.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування у аспірантів здатності:

- наукової орієнтації у міждисциплінарній галузі знань, якою є учбова дисципліна;
- аналізу сучасних тенденцій управління організованими системами;
- визначення лідерства як парадигми організаційної влади;
- оцінки ефективності взаємодії людей у різноманітних психологічних ситуаціях.

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми аспіранти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

Знати:

- сучасні уявлення про управління як процесу взаємодії між людьми в ієрархічно організованих системах;
- про різні форми роботи управлінського персоналу: атестація, вибори на конкурентній основі, лідерські якості;
- методичні прийоми визначення професійної придатності управлінського персоналу і лідера;
- засоби досягнення цілі при управлінні організацією;
- оцінювати інформацію про роботу персоналу;
- методики експертної оцінки керівників трудового колективу;
- динаміку вимог до лідера в умовах економічних змін.

Уміти:

- систематизувати наукові напрямки з проблеми управлінської взаємодії;
- оцінювати переваги претендентів при психологічному дослідженні;
- створювати програми розвитку професійних якостей управлінців та лідерів;
- використовувати ділові ігри як метод оцінки та навчання майбутніх керівників та лідерів;
- проводити діагностику конфліктологічної компетентності майбутніх керівників;
- інтерпретувати результати психодіагностичного дослідження;
- користуватися шкалою експертної оцінки особистого вкладу лідера у роботу колективу.

Мати уявлення про:

- управління як процес взаємодії між людьми в ієрархічно організованих системах;
- різні форми роботи управлінського персоналу;
- організацію конструктивної взаємодії у колективі;
- методичні прийоми визначення професійної придатності управлінського персоналу і лідера.

2. Структура навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 210 годин / 7 кредитів ЄКТС.

Рекомендований розподіл навчального часу

Форма навчання	Всього Кредитів	Розподіл навчального часу за видами занять				Семестрова атестація
		Годин	Лекції	Практичні/ семінарські заняття	СРС	
<i>Денна</i>	7	210	36	36	138	Екзамен
<i>Заочна</i>	7	210	8	8	194	

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Феноменологія соціально-психологічного простору

Характеристика та види соціально-психологічного простору. Базові положення про формування соціально-психологічного простору. Функції соціально-психологічного простору.

Тема 2 Процеси та підстави категоризації особистістю соціального оточення

Соціальна поведінка суб'єкту. Критерії довіри та недовіри особистості у ділових відносинах. Фактори довіри та недовіри особистості до інших людей. Фактори поваги/неповаги до інших людей.

Тема 3 Емоційний інтелект та управління людьми

Структура емоційного інтелекту та його роль у процесах взаємодії. Компоненти: когнітивний, конативний, емоційний.

Тема 4 Соціально-психологічна дистанція у взаємодії з людьми

Функції соціально-психологічної дистанції у міжособистісній взаємодії та управлінні. Імплицитні уявлення про психологічну дистанцію. Особистісна детермінація психологічної дистанції.

Тема 5 Організація спільної діяльності колективу

Поняття спільної та сумісної діяльності. Розподіл ролей у трудовому колективі. Роль особистості керівника.

Тема 6 Авторитет керівника

Особистісні якості керівника трудового колективу. Експертна оцінка особистісних якостей ефективності керівника.

Тема 7 Соціально-психологічна зрілість керівника

Феномен психологічної зрілості. Рефлексивність. Ціннісно-сміслова раціональність поведінки керівника.

Тема 8 Лідерський потенціал керівника та його реалізація в управлінській взаємодії

Поняття про психологічний та лідерський потенціал. Психологічна компетентність лідерів у контексті управління. Комунікативні бар'єри у взаємовідносинах.

Тема 9 Конфлікти в управлінській взаємодії

Феноменологія конфліктів. Конфліктогени керівника, міжособистісні конфлікти, субординація в управлінській взаємодії. Профілактика конфліктів та шляхи подолання.

4. Рекомендована тематика семінарів та практичних занять

Основні завдання циклу практичних (семінарських) занять: систематизувати наукові напрямки з проблеми управлінської взаємодії; оцінювати переваги претендентів при психологічному дослідженні; створювати програми розвитку професійних якостей управлінців та лідерів; використовувати ділові ігри як метод оцінки та навчання майбутніх

керівників та лідерів; проводити діагностику конфліктологічної компетентності майбутніх керівників; інтерпретувати результати психодіагностичного дослідження; користуватися шкалою експертної оцінки особистого вкладу лідера у роботу колективу.

Практичне (семінарське) заняття 1.

Тема. Феноменологія соціально-психологічного простору в управлінні

Питання для обговорення:

1. Характеристика та види соціально-психологічного простору.
2. Базові положення про формування соціально-психологічного простору.
3. Функції соціально-психологічного простору.

Практичне (семінарське) заняття 2.

Тема. Феноменологія соціально-психологічного простору в управлінні

Соціально-психологічний тренінг «Готовність до спілкування».

Практичне (семінарське) заняття 3.

Тема. Процеси та основи категоризації особистісного соціального оточення

Питання для обговорення:

1. Соціальна поведінка суб'єкту.
2. Критерії довіри та недовіри особистості у ділових відносинах.
3. Фактори довіри та недовіри особистості до інших людей.
4. Фактори поваги/неповаги до інших людей.

Практичне (семінарське) заняття 4.

Тема. Процеси та основи категоризації особистісного соціального оточення

Соціально-психологічний тренінг «Керівник і його підлеглі».

Практичне (семінарське) заняття 5.

Тема. Емоційний інтелект та управління людьми

Питання для обговорення:

1. Структура емоційного інтелекту.
2. Роль емоційного інтелекту у процесах взаємодії.
3. Характеристика компонентів емоційного інтелекту.

Практичне (семінарське) заняття 6.

Тема. Емоційний інтелект та управління людьми

Соціально-психологічний тренінг «Як позбутися агресивності?»

Практичне (семінарське) заняття 7.

Тема. Соціально-психологічна дистанція у взаємодії людей

Питання для обговорення:

1. Функції соціально-психологічної дистанції у міжособистісній взаємодії та управлінні.
2. Імпліцитні уявлення про психологічну дистанцію.

3. Особистісна детермінація психологічної дистанції.

Практичне (семінарське) заняття 8.

Тема. Соціально-психологічна дистанція у взаємодії людей
Соціально-психологічний тренінг «Ідеальний керівник очима підлеглих».

Практичне (семінарське) заняття 9.

Тема. Організація спільної діяльності колективу

Питання для обговорення:

1. Поняття спільної та сумісної діяльності.
2. Розподіл ролей у трудовому колективі.
3. Роль особистості керівника.

Практичне (семінарське) заняття 10.

Тема. Організація спільної діяльності колективу

Соціально-психологічний тренінг «Мої взаємовідносини з оточуючими».

Практичне (семінарське) заняття 11.

Тема. Авторитет керівника

Питання для обговорення:

1. Особистісні якості керівника трудового колективу.
2. Експертна оцінка особистісних якостей ефективності керівника

Практичне (семінарське) заняття 12.

Тема. Авторитет керівника

Соціально-психологічний тренінг «Мій рівень толерантності».

Практичне (семінарське) заняття 13.

Тема. Соціально-психологічна зрілість керівника

Питання для обговорення:

1. Феномен психологічної зрілості.
2. Рефлексивність.
3. Ціннісно-смилова раціональність поведінки керівника.

Практичне (семінарське) заняття 14.

Тема. Соціально-психологічна зрілість керівника

Соціально-психологічний тренінг «Визначення рівня моральнісного розвитку керівника та шляхи його вдосконалення».

Практичне (семінарське) заняття 15.

Тема. Лідерський потенціал керівника

Питання для обговорення:

1. Поняття про психологічний та лідерський потенціал.

2. Психологічна компетентність лідерів у контексті управління.
3. Комунікативні бар'єри у взаємовідносинах.

Практичне (семінарське) заняття 16.

Тема. Лідерський потенціал керівника
Соціально-психологічний тренінг «Діагностика та розвиток лідерського потенціалу керівника».

Практичне (семінарське) заняття 17.

Тема. Конфлікти в управлінській взаємодії
Питання для обговорення:

1. Феноменологія конфліктів.
2. Конфліктогени керівника, міжособистісні конфлікти, субординація в управлінській взаємодії.
3. Профілактика конфліктів та шляхи подолання.

Практичне (семінарське) заняття 18.

Тема. Конфлікти в управлінській взаємодії
Соціально-психологічний тренінг «Аналіз та розв'язання конфліктних ситуацій в організації».

5. Рекомендована література

1. Бондаренко А.Ф. Язык, культура, психотерапия / Александр Федорович Бондаренко. - К.: «Кафедра» - 2012 – 414 с.
2. Винославська О.В., Малигіна М.П. Людські стосунки: [навч. посібник] / О.В. Винославська, М.П. Малигіна. – 3-є вид., перероб. і доповн. – Київ: Комп'ютерпрес, 2010. – 142 с.
3. Волянчук Н.Ю. Психология взаимодействия в системе «тренер-спортсмен» / Н.Ю. Волянчук, А.И. Бузник, Г.В. Ложкин. - К.: ФФУ, 2009. – 66 с.
4. Журавлев А.Л. Социально-психологическое пространство личности / А.Л. Журавлев, А.Б. Купрейченко. – М.: Изд-во: ИП РАН, 2012. – 495 с.
5. Журавлев А.Л. Актуальные проблемы социально-ориентированных отраслей психологии / Анатолий Лактионович Журавлев. – М.: Изд-во: ИП РАН, 2011. – 560 с.
6. Занковский А.Н. Психология лидерства / А.Н. Занковский. – М.: Изд-во: ИП РАН, 2011. – 290 с.
7. Купрейченко А.Б. Психология доверия и недоверия / А.Б. Купрейченко. – М.: Изд-во: ИП РАН, 2008. – 546 с.
8. Латынов В.В. Психология коммуникативного воздействия / В.В. Латынов. - М.: Изд-во: ИП РАН, 2013. – 368 с.
9. Ложкин Г.В. Психология праці: [навч. посібник] / Г.В. Ложкин, Н.Ю. Волянчук. - Хмельницький, 2013. – 206 с.

10. Ложкин Г.В. Лидерство: история и современность // Г.В. Ложкин, Н.Ю. Зубанова. - Персонал. Київ: МАУП. 2001. – 50 с.

11. Технології роботи організаційних психологів. – Київ: «ІНКОС» - 2005. – 363 с.

6. Засоби діагностики успішності навчання.

Практично-орієнтовані завдання; ситуаційні завдання; екзаменаційні білети.

7. Методичні рекомендації

Робочу програму доцільно скласти відповідно до програми навчальної дисципліни «Психологія управлінської взаємодії».